

Gençlik edebiyatı deniz feneri gibi

HALİL TÜRKDEN

Aşk dondurucu bir soğuktur bazen! Bu kış, sarsıcı bir romanla geliyor. Sarsıcılığı, büründüğü gerçeklikten, bir arkadaşlığın ilk aşka dönüşmesinden, ilk kalp kırıklığından geliyor. Alman yazar Susan Kreller, Alman Gençlik Edebiyatı 2015 En İyi Roman Ödülü'ne değer görülen 'Karda Birdoksan' romanıyla ilk kez Türkçe'de! Alman edebiyatında son yıllarda üretkenliğiyle dikkati çeken Susan Kreller'le ON8'den yayımlanan romanını ve romandan taşınları konuştuk.

-Türkçe'de ilk romanınız. Ödüllü romanınızın Türkiye'deki okurlarla buluşmasına, buraya dair gözlemlerinizi ne yönde?

Kitabımın Türkiye'de yayımlanması benim için büyük bir onur. Çok mutluyum. Kitabı elime almayı heyecanla bekliyorum. Daha önce Türkiye'de hiç bulunmadım. Ancak, Almanya'da yaşadığım kentte, Bielefeld'te yaşayan, Türkiye'den çok insan tanıyorum. Onlardan bazıları kızımın arkadaşlarının aileleri ve onların nezaketini, kibarlığını çok takdir ediyorum.

-Almanya'da yayımlanan gençlik edebiyatı eserleri, çok ses getiren, dünya edebiyatına iz bırakan kitaplar olmuştur hep. Ayrıca Almanya'daki yayıncılık verilerine bakıldığında, toplam kitap satışının yaklaşık yüzde 16'sı çocuk ve gençlik kitaplarına ait. Oldukça önemli bir yüzdeden söz ediliyor. Bu gençlik damarını oluşturan unsurlar neler?

Çocukluk ve yetişkinlik arasındaki tarifi zor, ele avuca sığmayan ve belirsizliklerle dolu, olağanüstü öneme sahip yıllardan söz ediyoruz. Her şeyin belirsiz görüldüğü, sürüncemede kalan, arada bir zaman. Gençlik edebiyatı belki de bu sebeple artık daha popüler, daha çok okunuyor. Gençlik edebiyatı, gençlerin yollarını bulmalarına yardım eden, "Bunlar bir tek senin başına gelmiyor" diyebilen, asla yalnız olmadıklarını gösteren bir çeşit deniz feneri gibi.

-'Karda Birdoksan'a (Schneerise) 2015 Alman Gençlik Edebiyatı Ödülü'nü kazandıran, bu kadar sevilmesini sağlayan ne oldu? Romanın ve karakterlerin hayatınıza değen yanları var mı?

Seçici kurul bu ödülü, romanın dili ve 14 yaşındaki genç bir erkeğin karşılıksız aşkı tecrübe ettiği zamanki umutsuz uğraşını tasvir edişi sebebiyle değer gördü. Okurların kitabı bu kadar çok sevmesinin altında, pek çoğunun, hayatın bir noktasında bir tür reddedilme deneyimi yaşaması var. 'Karda Birdoksan' kurgusal

Susan Kreller

İlk arkadaş, ilk aşk, tatlı bir akıntı gibi. İlk kalp sızısı, soğuk, çok soğuk! Giderek uzayan, uzadıkça yalnızlaştıran bir sızı. Dünyadaki yerini anlamaya çalışan bir gencin, umuda, yaşama ve sevgiye tutunmasının hikâyesi

bir çalışma olsa da, biraz da kişisel izler taşıyor haliyle.

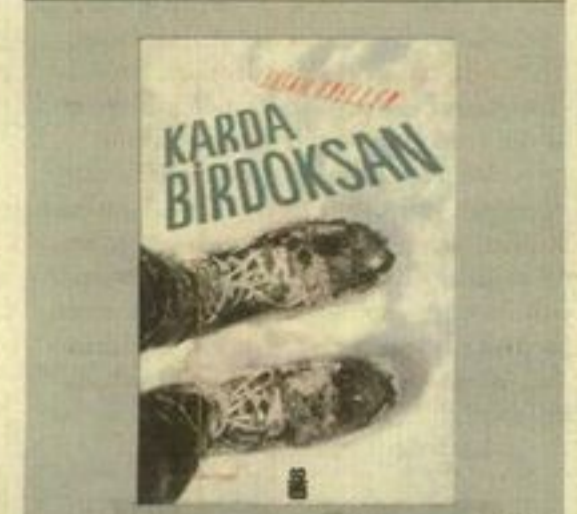
-Adrian ve Stella'nın yolculuğuna eşlik eden çok önemli bir dostları var: Misses Elderly. Onun varlığı, köprü görevi görmesi, komşularla iletişimi, cesareti neden bu kadar kıymetli? Misses gibi insanlar olmazsa etrafımızda ne olur?

Tüm kitaplarımda -çocuklar için yazdıklarım da dahil- böyle dingin ve mütevazı dostluklar yer alıyor. Bence, umut ediyorum ki, herkesin hayatında Misses Elderly gibi

her zaman, hiçbir karşılık beklemeden yardım eli uzatacak birileri vardır. Belki de hayattaki en önemli şeylerden biri: İnsanların birbirine göz kulak olabilmeye mucizesi.

-Kıskançlık ve kaybetme duygusu, 14 yaşındaki bir ergen için nerede ikamet eder? Neleri etkiler?

Kıskançlık, kaç yaşında olursanız olun, başa çıkılması en zor duygulardan biri. Dolayısıyla, insanı yıkıma, kayıplara götürebilir. Daha fenasi, ergenlik yıllarında, iyi ya da kötü, her türlü duygu abartılı dere-

KARDA BİRDOKSAN

Susan Kreller
Türkçesi: Aylin Gergin
ON8, 2017

cede dramatik görünür gözümüze. Doğallıkla, o yaşlardaki kıskançlık, tutarsızlığa ve giderek kendinden de kuşku duymaya dönüşür. Her durumda, kıskançlık, hepimiz için acı veren ve belalı bir duygu.

-Ve en güncel, en ağır konularımızdan biri göçmenlik. Almanya bu konunun Türkiye'yle birlikte en çok tartışıldığı ülkelerden biri. Romanda da göç eden, kaçan Gürcü bir aile var. Bugünkü göç dalgasına olan yorumunuz nedir?

Bir yazar olarak, bir insan olarak aklımda tek bir şey var: Her insanın sığınma ve güvenli bir alanda yaşama hakkı vardır. Kültürel farklılıkların, yeni bir ülkeye uyum sürecinde yaşanan zorlukların farkında olsam da, insanların nereli olduğuna ya da neyden, hangi gerekçeyle kaçmak zorunda kaldığına bakmadan, onlara kucak açmanın ve yardım etmenin önemine inanıyorum.

-2012'de ilk roman, sonra 2015'te 'Karda Birdoksan', birkaç ay önce de son romanınız yayımlandı. Beş yılda üç romanlık serüvende, 'Karda Birdoksan' nerede duruyor sizin için?

Üç romanım da insanların aslında kim olduklarıyla ilgiliydi. Bir bakıma, 'görünmez' olan insanlarla ilgiliydi. 'Gerçeği Gözardı Edemezsiniz' (You Can't See the Elephants) adlı romanımdaki Mascha karakteri, görülemeyecek derecede küçüktü. Yetişkinler için yazdığım son romanım Pirasol'un başkahramanı Gwendolin ise, duyulamayacak kadar sessiz ve sakin yaşayan biriydi. 'Karda Birdoksan'ın başkahramanı Adrian, paradoksal bir biçimde, görülemeyecek kadar 'çok' uzun bir karakter. Hepsinin ortak yanı, öyle ya da böyle, bir şekilde görünmeyi ve duyulmayı başarmış olmaları. Üç kitabım da özel bir özgürleşme ve kurtuluş duygusunu barındırdığı için bir noktaya kadar benzeşiyor diye düşünüyorum.